

Lysekils kommun
registrator@lysekil.se

2023-01-24

1 (20)

Dnr 2022:7766

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Gullmarsgymnasiet 2 i Lysekils kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Gullmarsgymnasiet 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Gullmarsgymnasiet 2 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydliggöra sina förväntningar kring vad lärarnas samverkan och kollegiala lärande ska leda till. Detta arbete omfattas också av att rektorn följer upp och säkerställer att arbetet får avtryck i all undervisning.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet så att eleverna får ett större inflytande över planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Ett sådant arbete bör omfatta en samverkan kring bedömningsfrågor med lärare från andra skolor.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 31 augusti 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2021:8071) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn bedriver ett pågående utvecklingsarbete för att tillsammans med skolans personal följa upp och analysera skolenhetens samlade resultat. Rektorn har på så sätt skapat en god grund för att kunna besluta om adekvata utvecklingsinsatser men arbetet behöver ytterligare utvecklas genom att omfatta ett bredare underlag. Rektorn skaffar sig löpande kunskap om undervisningens genomförande och dess kvalitet men följer i begränsad omfattning upp om lärarna väver in såväl värdegrundsarbete som frågor kopplat till jämställdhet i sin undervisning. Lärarna har generellt sett goda förutsättningar att samverka vilket också inkluderar elevhälsan, dock behöver rektorn tydliggöra förväntningar för att samverkan skall ha förväntat fokus och bidra till ökad likvärdighet och utveckling av undervisningens kvalitet.

Uppföljning och analys

Rektorn, som är relativt ny på skolenheten, har på kort tid skapat en god grund för sitt uppföljningsarbete i syfte att kunna fatta beslut om utvecklingsinsatser. Dock behöver rektorn utveckla det arbetet till att omfatta flera frågeställningar i sin analys, till exempel saknas analys av resultat utifrån kön i nuläget. Inför detta läsår har rektorn introducerat ett systematiskt kvalitetsarbete med löpande aktiviteter under året. Av inkommen dokumentation och av intervjuer framgår att rektorn skapat en god grundstruktur för att tillsammans med lärarna följa upp och analysera elevers kunskapsresultat samt resultat kopplat till trygghet och studiero. Arbetet är under uppbyggnad och rektorn har som ambition att bredda uppföljning och analys, genom att ta del av resultat, genomföra djupare analys utifrån fler frågeställningar och diskutera orsaker till eventuella skillnader, för att få ett brett underlag för insatser syftandes till att utveckla undervisningens kvalitet. Bland annat framgår av intervjuer att det underlag som rektorn samlar in från olika arbets- och ämneslag är ett fortsatt utvecklingsområde då dessa har kommit olika långt och är av varierande kvalitet. Även hur elevernas synpunkter på undervisningen tas tillvara i uppföljningsarbetet är i dagsläget begränsat. Rektorn skaffar sig en god bild av undervisningens kvalitet och genomförande genom bland annat observationer, medarbetarsamtal och deltagande vid levhälsomöten. Emellertid framgår det av intervjuer med lärare och rektorn att det inte sker någon uppföljning av hur respektive lärare integrerar värdegrundsfrågor i sin undervisning. Det framkommer även exempel på hur rektorn utifrån sin uppföljning av undervisning fattat beslut om utvecklingsinsatser. Både för hela skolenheten men även mer riktade insatser utifrån sin uppföljning av undervisningens kvalitet.

Ledning och organisation

Lärarna har i de olika forum som finns varierande förutsättningar att samverka med varandra. Rektorn har skapat en organisation som möjliggör att lärare kan samverka med varandra över skolenhet såväl som i arbets- och ämneslag. Dock har de olika arbets- och ämneslagen kommit olika långt i hur väl det kollegiala samarbetet fungerar. I inskickat material och i intervjuer framkommer det att lärarna skall arbeta stödjande till varandra och dela med sig av framgångsrika exempel såväl som utmaningar men att det finns en variation kring hur detta arbetssätt används. Det framgår av intervjuer att det är otydligt för lärarna vad denna samverkan skall leda till, vad som förväntas av rektorn samt vilka krav som rektorn ställer på kollegiet. Det finns förvisso tid avsatt för lärarna att exempelvis samplanera undervisningen och att dela med sig av goda exempel men det skiftar i hur långt de olika ämneslagen har kommit i arbetet med samverkan. Det framgår av intervjuer att denna samverkan mellan lärarna inte har samma genomslag i olika arbets- och ämneslag samt att lärare även har olika inställning till den formen av dela-kultur, där man till vardags delar framgångsrika exempel såväl som utmaningar i undervisningen. Rektorn uttrycker att det systematiska kvalitetsarbetet är i en implementeringsfas och att arbetet har tagits emot på olika sätt, vilket bidrar till att förståelsen för detta arbetssätt ännu inte är gemensam och därmed ännu inte borgar för likvärdighet inom och mellan ämnen. Lärarna anger också att de främst i de respektive ämneslagen saknar tydliga förväntningar från rektorn. Ett bra exempel på kollegialt lärande som även följs upp systematiskt är skolenhetens gemensamma utvecklingsarbete kopplat till motivation. I detta utvecklingsarbete har förstelärarna ett tydligt uppdrag att leda ett kollegialt lärande. Rektorn har också strategier att följa upp arbetet genom samtal med förstelärare, elevhälsa samt genom klassrumsbesök. Vidare har rektorn identifierat ett behov av en mer regelbunden samverkan mellan lärare och elevhälsa. Detta har omhändertagits genom tydligare och mer uppstyrd former för samverkan vid elevhälsomöten där berörda lärare, elevhälsan och rektorn deltar. Roller och ansvar inför mötena är klargjorda och en effekt har blivit att skolenheten har tydliga rutiner för insatser på både individ- och gruppnivå utifrån vad som framkommer på dessa elevhälsomöten.

Det finns tydliga rutiner och arbetssätt för skolenhetens arbete, så som rutin för särskilt stöd, kränkande behandling och frånvarohantering. Rektorn uppger att rutinerna är kända men att det finns behov att regelbundet uppmärksamma dessa i kollegiet och förtydliga dem vid behov. Skolenheten arbetar efter en gemensam framtagen lektionsstruktur, en så kallad basundervisning, med delarna introduktion, genomförande och sammanfattande avslutning, vilken går att läsa mer om under rubriken *Strukturerad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd*. Det finns även ett medvetet arbete

för att elevernas utbildning ska präglas av trygghet och studiero, se vidare under rubriken *Trygghet och studiero*. Enheten har en tydlig rutin för introduktion av nyanställda samt för obehöriga lärare med mentorskap.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att enskilda lärare på olika sätt väver in olika perspektiv på jämställdhet i undervisningen men att det saknas en systematik i hur rektorn följer upp om eleverna får en likvärdig utbildning oavsett kön. Vissa lärare uppger att de gör medvetna val till exempel vid val av litteratur, att lärarna planerar arbetsområden som fokuserar på möjligheter och förutsättningar för män och kvinnor, placering i klassrummet och normkritiskt tänkande. Det framgår av intervjuer med lärarna och rektorn att det dock saknas en uppföljning av att detta sker i all undervisning. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka vikten av att rektorn i sin uppföljning av undervisningen också tar med perspektivet att alla lärare inkluderar jämställdhetsfrågor i sin undervisning, så att eleverna inte endast får ta del av det i undervisning i specifika ämnen eller genom enskilda lärares undervisning. Detta perspektiv är grundläggande för att kunna genomföra relevanta analyser utifrån skillnader i resultat kopplat till kön, vilket blir en förutsättning i arbetet med att utveckla undervisningens kvalitet.

I både enkäter och intervjuer ger elever uttryck för att pojkar och flickor behandlas jämlikt och med respekt. I skolenhetens uppföljning av resultat saknas dock en regelbunden uppföljning och analys av betyg kopplat till kön. Dock har rektorn en plan för att utveckla och bredda det systematiska kvalitetsarbetet med fler aspekter, bland annat analys kopplat till kön, vilket är en viktig förutsättning för att alla elever oavsett kön får en likvärdig utbildning. Se vidare under rubriken *Diskussion och analys av omvärlden och betyg*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydliggöra sina förväntningar kring vad lärarnas samverkan och kollegiala lärande ska leda till. Detta arbete omfattas också av att rektorn följer upp och säkerställer att arbetet får avtryck i all undervisning.

Lärarna har goda förutsättningar att samverka med varandra vilket också inkluderar ett kollegialt lärande. Ett bra exempel på kollegialt lärande som även följs upp systematiskt är skolenhetens gemensamma utvecklingsarbete kopplat till motivation. I detta utvecklingsarbete har förstelärarna på enheten ett tydligt uppdrag att leda ett kollegialt lärande samt att följa upp att arbetet ger avtryck i lärarnas undervisning.

Rektorn har även strategier för klassrumsbesök samt att involvera såväl elevhälsa som elever i denna uppföljning. Dock har de olika arbets- och ämneslagen kommit olika långt i hur väl det kollegiala samarbetet fungerar och rektorn behöver därför tydliggöra förväntningar för att samverkan skall ha förväntat fokus och bidra till ökad likvärdighet och utveckling av undervisningens kvalitet.

Enligt skollagen har rektor som pedagogisk ledare ett ansvar för att leda, samordna och utveckla utbildningen. I det arbetet har rektor ett tydligt ansvar för att formulera och kommunicera tydliga mål och förväntningar så att fokus på elevers lärande är det huvudsakliga uppdrag som prioriteras vid lärarnas samarbete.¹ Vidare har rektorn som pedagogisk ledare och chef över lärarna ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn formulerar och kommunicerar tydliga mål och förväntningar för lärarnas samverkan och specifikt för respektive arbetslag och/eller ämneslag. Rektorn behöver även följa upp att lärarnas samverkan och det kollegiala lärandet också ger den effekt som rektorn förväntar sig och att det ger avtryck i all undervisning.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr22, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

¹ Se exempelvis Robinson, V. M. J. m. fl. (2008) "The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types", *Educational Administration Quarterly*, Vol. 44 (5), s. 659f; Hallinger, P. m.fl. (2011) "Leadership for learning: Lessons from 40 years of empirical research", *Journal of Educational Administration*, Vol. 49 (1), s. 128ff, 137; Leithwood, K. m.fl. (2008) "Seven strong claims about successful school leadership", *School leadership & Management*, Vol. 28 (1), s. 29ff.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i huvudsak genomförs på ett sätt som främjar elevernas möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar men även att det finns utvecklingsområden. Lärarna planerar och genomför generellt sett en varierad undervisning samt ger ett adekvat stöd till eleverna att komma igång och bibehålla sitt engagemang under hela lektionen. Eleverna möter oftast en målfokuserad undervisning som utgår från en gemensam struktur som leder till att lektionens innehåll tydliggörs. Dock finns det en variation i hur väl strukturen används bland lärarna med avseende på om eleverna förstår syftet och om lärarna har planerat för en sammanfattande avslutning. Generellt sett har lärarna höga förväntningar på eleverna och relationsskapande inslag är viktiga för såväl elevernas självförtroende som motiverande för fortsatt lärande. Det framkommer dock att eleverna i varierande grad har möjligheter till inflytande över planering och utvärdering av sin undervisning.

Strukturerad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärarna generellt sett planerar och genomför en varierad undervisning. Vidare ger lärarna adekvat stöd till eleverna att komma igång och bibehålla sitt engagemang under hela lektionen. I både lektionsobservationer och intervjuer framgår att lärarna varvar lektionerna med lärarledda genomgångar, där eleverna aktivt deltar, med arbete enskilt eller i mindre grupp. Lärarna ser också till att de får arbeta med olika typer av uppgifter och aktiviteter, både under lektionen samt över tid. I det av huvudmannens inskickade underlag samt i intervjuer, framkommer att enheten har identifierat utvecklingsbehov kopplat till undervisningens kvalitet och pekar på att prioriterade områden är arbete med motivation och stimulans. Vidare uppger eleverna att lärarna är bra på att stödja dem om de inte förstår, såväl i klassrummet som efter lektionstid. Granskningen visar på en sammantagen bild av att relationsskapande är viktigt för alla inblandade parter. Dock finns det ämnen där eleverna inte upplever den variation de generellt sett upplever och att de i även i enstaka fall inte heller får den hjälp och stöd de behöver. Detta indikerar även genomförda lektionsobservationer, vilka både ger exempel på när elever bibehåller sitt engagemang under lektionen men även då så inte är fallet.

Sammantaget av inskickat underlag, intervjuer och observationer framgår att det finns en gemensam framtagna lektionsstruktur, en så kallad basundervisning, med delarna introduktion, genomförande och sammanfattande avslutning. Granskningen visar att lärarna i huvudsak följer strukturen och tydliggör för eleverna vad de ska arbeta med under lektionen. De förklarar också oftast för eleverna vad de ska lära sig i samband med ett nytt arbetsområde, exempelvis genom kunskapskriterier. Eleverna upp-

ger att de sällan får syftet med lektionen presenterad och inte heller att värdegrundsfrågor får ett tydligt utrymme kopplat till syfte, i undervisningen. Det framgår vidare att lektionen inte alltid avslutas med en planerad avslutning samt att det varierar om den innehåller en sammanfattning av lektionens innehåll eller återknyter till lektionens syfte. Av både observationer och intervjuer med elever, elevhälsan och rektorn framgår det visserligen exempel på hur vissa lärare planerar för en sammanfattande avslutning. Dock ger eleverna beskrivningar om att det finns en stor variation mellan lärare vilket får till följd att vissa klasser ofta har en avslutande del där innehållet eller målet med lektionen sammanfattas medan andra klasser möter en undervisning där detta sällan sker.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Granskningen visar att lärarna har höga förväntningar på eleverna och att eleverna får stimulans och utmaningar utifrån sina målsättningar med kursen. Eleverna beskriver bland annat att de får möjlighet att utmana sig själva genom att lärarna ger dem uppgifter, eller att det finns olika uppgifter för dem att välja mellan och som går att göra på olika nivåer. Lärarna bekräftar även under intervjun att de antingen medvetet utformar uppgifterna så att eleverna kan arbeta med dessa oavsett kunskapsnivå eller att det finns olika typer av uppgifter för eleverna att välja mellan. Av intervjuerna framgår det att elevhälsan och lärarna har ett nära och fungerande samarbete exempelvis kring anpassningar i undervisningen. Bland annat på tidigare nämnda elevhälsomöten då man systematiskt går igenom klass för klass, dels på gruppnivå dels på individnivå. Det framkommer genom intervjuer att lärarna generellt sett har höga förväntningar på eleverna samt att relationsskapande inslag är viktiga för såväl elevernas självförtroende som motiverande för fortsatt lärande. Bilden av att lärarna generellt sett har ett bemötande som stärker elevernas självförtroende bekräftas under Skolinspektionens lektionsbesök då det i flera situationer förekom att lärarna uppmuntrade eleverna att anstränga sig och berömde dem för deras arbetsinsatser. Eleverna ger också exempel på hur lärarna ger dem positiv feedback när de får tillbaka sina inlämnade uppgifter eller efter prov.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna har i varierande grad möjlighet till inflytande över planering och utvärdering av undervisningen i sina olika kurser. Även om det i lektionsobservationer framkommer att eleverna ges ett inflytande i undervisningen och i sitt eget lärande, så beror det snarare på den enskilda läraren snarare än på att skolenheten har ett samlat arbete kring elevernas delaktighet och inflytande. Eleverna uttrycker att det finns en variation mellan olika lärare. De upplever att de i vissa kurser har ett stort inflytande

över undervisningen samt får delta i regelbundna utvärderingar medan de i andra kurser saknar detta inflytande. Rektorn berättar att elevers delaktighet är ett område skolenheten arbetar med för att eleverna skall uppleva ökat inflytande.

Eleverna uttrycker att de i undervisningen ofta ges möjlighet att reflektera genom frågeställningar utan givna svar, alternativt genom att de får möjlighet att resonera tillsammans i par eller mindre grupper innan svaren diskuteras i helklass vilket också synliggörs under lektioner Skolinspektionen observerar. Genom intervjuer och observationer framkommer att det upplevs vara ett tillåtande klimat i klassrummen. Observationerna visar även att elever har möjlighet att reflektera över sitt lärande och på vilket sätt de lär sig bäst. Dock framgår av intervjuer att den kontexten mer är kopplad till enskilda lärare än till ett gemensamt arbetssätt och att detta också sker i varierande omfattning för eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet så att eleverna får ett större inflytande över planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Det finns det en variation inom skolenheten kring om eleverna är delaktiga i planeringen och om lärarna inhämtar och tar hänsyn till deras synpunkter i undervisningen. Detta innebär att eleverna inte heller får likvärdiga möjligheter att utveckla sin vilja att ta personligt ansvar samt sin förmåga att verka i demokratiska arbetsformer. Granskningen visar att när eleverna upplever sig ha inflytande och delaktighet i undervisningen så förekommer det i högre utsträckning studiero, i klassrummet.

Av skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Eleverna skall få möjlighet att, efter ålder och mognad, utöva ett allt större inflytande över sin utbildning. För att elevers delaktighet och inflytande i skolan ska bli en realitet bör lärare involvera elever på ett konkret sätt, i alla ämnen. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförs avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Genom att eleverna ges möjlighet att reflektera över undervisningens kvalitet, får läraren ett relevant underlag att utveckla den egna undervisningen utifrån. Dessa utvärderingar skall göras kontinuerligt och inte bara i slutet av en termin eller kurs.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna i all undervisning möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Detta utvecklingsarbete kan med fördel vara en konkret del i skolenhetens dela-kultur, då det finns lärare som frekvent arbetar med elevers inflytande och delaktighet på ett framgångsrikt sätt, vilket kan utgöra grund för att utarbeta gemensamma strategier och metoder för att eleverna ska kunna få ett reellt och ökat inflytande i all undervisning samt utifrån vetskapen att delaktighet och inflytande påverkar studiero i klassrummet positivt .

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns ett medvetet arbete för att elevernas utbildning ska präglas av trygghet och studiero. På skolenheten finns ett trygghetsskapande arbete som regelbundet följs upp och som i delar involverar eleverna. Relationsskapande och bemötande ses som viktiga framgångsfaktorer i detta arbete och i de fall det brister i studiero bedömer Skolinspektionen att det främst handlar om undervisningens kvalitet och således inte ses som en konsekvens av otydliga förhållningssätt kopplat till att skapa och upprätthålla studiero i klassrummet.

Trygghet

Skolenheten har ett medvetet arbete kring att skapa trygghet för eleverna. Såväl elever, lärare och elevhälsa ger också en bild av att utbildningen i stort präglas av trygghet. Det finns ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till att skapa trygghet på enheten, där relation och bemötande är viktiga framgångsfaktorer, vilket påtalas av alla inblandade parter. Rektorn är medveten om att det på individnivå kan se något olika ut, men har genom individuella insatser och dialoger säkerställt att arbetet med att utveckla dessa delar fortgår. Rektorn följer upp att det trygghetsskapande arbetet ger resultat samt prioriterar insatser för att förebygga och främja en trygg studiemiljö. Exempel på trygghetsskapande insatser som genomförs är att det alltid finns personal i foajén på morgonen som hälsar eleverna välkomna, gemensamma raster med flera

vuxna i lokalerna som samtalar med eleverna, öppna dörrar till klassrummen och rutiner när en elev är hemma från skolan. Det gemensamma arbetet kring trygghet diskuteras och följs regelbundet upp på elevhälsomötena.

Studiero

Skolan bedriver ett aktivt arbete med att skapa studiero och generellt sett vidtar lärarna ändamålsenliga åtgärder för att bringa studiero i klassrummet. I de fall där klasser varit föremål för insatser av åtgärdande karaktär har eleverna varit delaktiga bland annat genom samtal och övningar för att skapa samsyn och förståelse i klassen. I intervjuer ger personal och elever uttryck för att insatser har gett resultat och att elevhälsan prioriterar insatser för att stödja lärare i arbetet med att skapa studiero för eleverna. Av intervjuer framgår att eleverna upplever en god studiero generellt sett men att det finns delar av utbildningen där studieron är sämre. I de fall där det upplevs vara bristande studiero, beror det snarare på undervisningens kvalitet än förmågan att enas om ett gemensamt förhållningssätt kring vad som skapar och upprätthåller studiero. Eleverna uttrycker att bristande studiero framförallt är kopplat till deras känsla av delaktighet och inflytande. När de upplever att lärarna är engagerade i eleverna och intresserade av deras åsikter uppstår en ömsesidig respekt som främjar studiero. Rektorn är medveten om detta förhållande och vidtar relevanta insatser för att även komma till rätta med bristande studiero. Skolinspektionen kan således konstatera att det finns delar av elevernas undervisning som inte fullt ut präglas av studiero. Mot bakgrund av att granskningen samtidigt visar att detta har identifierats genom väl fungerande rutiner och arbetssätt på skolan, att adekvata åtgärder vidtagits och pågår lyfter Skolinspektionen inte fram något utvecklingsområde avseende studiero. Skolinspektionen utgår dock från och förutsätter att rektorn nogsamt följer upp att arbetet fullt ut ger avsedd effekt och vidtar ytterligare åtgärder i de fall, så inte sker.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn till viss del skaffar sig en bild av lärarnas bedömningar och betygssättning för att kunna identifiera eventuella avvikelser. Dock saknas analys av resultat utifrån kön, vilket är

en viktig förutsättning för att alla elever oavsett kön får en likvärdig utbildning. Vidare är det otydligt för lärarna vilka förväntningar rektorn har och som ligger till grund för samverkan i kollegiet kring kvalitetssäkring av bedömning och betyg.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn till viss del skaffar sig en bild av lärarnas bedömningar och betygssättning för att kunna identifiera eventuella avvikelser. Av intervjuer framgår att respektive ämneslag får i uppdrag, inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, att bland annat göra ämnesanalys som sedan lämnas till rektorn och används som underlag för diskussion vid behov. Lärarna uppger att de jämför kursbetyg i relation till resultat på nationella prov och resonerar utifrån det. Rektorn ger exempel på avvikelser som de tillsammans har identifierat och diskuterat orsakerna till. Exempelvis resoneras om de elever som inte får godkänt resultat på nationella prov, men som blir bedömda vid andra tillfällen och då ändå får kursbetyg. Analysen behöver dock även omfatta eventuella avvikelser i betyg kopplat till kön. Rektorn behöver förtydliga för kollegiet de förväntningar som ligger till grund för samverkan samt mer systematiskt ta del av resultat och följa upp att skolenhetens betygssättning är likvärdig.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Lärarna ges förutsättningar i respektive ämneslag att kvalitetssäkra sina bedömningar och betygssättning, men alla lärare har inte samma möjlighet till detta. Arbetet med att kvalitetssäkra omdömen och betyg är delegerat till respektive ämneslag men i det sammanhanget är det dock otydligt vad samverkan för kvalitetssäkring ska leda till. Av intervjuer med lärarna framgår att det finns en variation inom och mellan ämneslag kring hur lärarna arbetar med att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg, där vissa ämneslag mer systematiskt arbetar med samplanering, samsyn och likvärdig bedömning än andra ämneslag. Rektorn upplever att det är en större likvärdighet i de ämnen som genomför nationella prov. Lärarna anger att de har haft gemensamma diskussioner vad det konkret innebär att resultaten på nationella prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen men att man ännu inte nått samsyn i frågan. Vidare är det skillnader i förutsättningar mellan lärare som har ämneskollegor och de som inte har det, vilket bidrar till att alla lärare inte har samma möjlighet till att kvalitetssäkra bedömningar och betyg i samråd med någon kollega. Det framkommer i intervjuer med lärare att man har behov av att öka möjligheterna till sambedömning både i syfte att stärka den egna bedömningen men även för att öka likvärdigheten för eleverna i stort. Rektorn är medveten om problematiken och har framåt planerat för samverkan med annan gymnasieskolan inom regionen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Ett sådant arbete bör omfatta en samverkan kring bedömningsfrågor med lärare från andra skolor.

Det framgår av granskningen att alla lärare inte har likvärdiga förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betyg. Däremot har lärarna generellt sett goda möjligheter till samverkan då tid regelbundet finns avsatt för detta ändamål. Det som framkommer är dock att syftet med samverkan är otydligt för kollegiet, vilket bidrar till en variation i kvalitetssäkring av betyg mellan lärare och mellan ämnen. Då det av granskningen framgår att alla lärare inte har ämneskollegor att synkronisera betyg- och bedömningsfrågor med finns en risk att lärare utvecklar egna "måttstockar", vilket kan bidra till att eleverna inte bedöms likvärdigt.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. För att ge stöd till skolorna har Skolverket tagit fram allmänna råd om betyg och betygsättning. Dessa allmänna råd innehåller rekommendationer om hur lärare, rektorer och huvudmän kan arbeta för att betygen ska bli så rättvisande och likvärdiga som möjligt.² Skolverket lyfter fram sambedomning som ett betydelsefullt redskap för en sådan kvalitetssäkring. Det finns från forskning några faktorer som har visat sig gynna god bedömning. En sådan faktor är tydlig struktur för själva sambedomningssituationen, så som fasta tider, lokaler och arbetsgång samt ett tydligt ledarskap i sambedomningsgrupperna som håller ihop diskussionerna. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa förutsättningar för en sådan tydlig struktur.³

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att samverka i syfte att kalibrera och kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Det är av vikt att rektorn tydliggör förväntningar med samverkan så att alla elever får möjlighet att likvärdigt bedömas. Samverkan bör vidare ske med tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. Det är också viktigt att samtliga lärare ges förutsättningar att kunna samverka med en ämneskollega i det arbetet. Detta innebär i

² Skolverket (2018), Betyg och betygsättning, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Stockholm

³ Skolverket (2013) Stödmaterial, Sambedomning i skolan – exempel och forskning.

praktiken att lärarna behöver ges möjlighet att samverka med lärare från andra skolenheter. Här behöver också huvudmannen säkerställa att rektorn har rätt förutsättningar. Exempelvis genom att bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Helena Boëthius

Enhetschef

Signerat av: Helena Boëthius

Utredaren Anna Ödman har varit föredragande i ärendet. I handläggningen av ärendet har även Fredrik Nellemo medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 29-30 november samt 1 december 2022. Besöket genomfördes av Fredrik Nellemo och Anna Ödman.

Gullmarsgymnasiet 2 är en av två skolenheter på Gullmarsgymnasiet. På den aktuella skolenheten erbjuds eleverna utbildning på ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. Det går cirka 300 elever på skolenheten. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3: Formulär för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver tydliggöra sina förväntningar kring vad lärarnas samverkan och kollegiala lärande ska leda till. Detta arbete omfattas också av att rektorn följer upp och säkerställer att arbetet får avtryck i all undervisning.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet så att eleverna får ett större inflytande över planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Ett sådant arbete bör omfatta en samverkan kring bedömningsfrågor med lärare från andra skolor.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: